

Kontrollavdelningen

Datum

Dnr

Enheten för import-, export- och ekokontroll/Ekosektionen

30.3.2015

2234/0405/2015

KONTROLL AV EKOLOGISK JORDBRUKSPRODUKTION 2015

INNEHÅLL

ALLMÄNT OM KONTROLLEN AV EKOLOGISK PRODUKTION 2015

1. Förberedelse inför ekokontrollen
2. Utnyttja kunskapen om riskerna vid planeringen, genomförandet och kontrollen av ekoproduktionen
3. Villkoren för ekoproduktion på webben
4. Ekointyg för dig själv och varuleverantören fås nu från webben
5. Nya krav leder till högre kontrollavgifter
6. Rättelse yrkas hos NTM-centralen, besvär anförs hos förvaltningsdomstolen
7. Riksdagen godkände den nya lagen om ekokontroll
8. Kontaktuppgifterna till NTM-centralernas och Eviras sakkunniga inom eko-produktion

AKTUELLT OM KONTROLLEN AV PRODUKTION AV EKOLOGISKA GRÖDOR

1. Register över ekologiskt producerat förökningsmaterial och tillstånd att använda konventionellt förökningsmaterial
2. Skyddszoner och naturvårdsåkrar på ekogårdar
3. Webbförteckningar över produktionsinsatser som lämpar sig för ekoproduktion
4. Vid övervakningen år 2015 läggs tyngdpunkten på handeln med ekofoder mellan gårdar
5. Spannmålpasset kan ersätta överensstämmelseförsäkran och följebrev

AKTUELLT OM KONTROLLEN AV EKOLOGISK DJURPRODUKTION

1. Foder för ekohusdjur kan kompletteras med organiskt selen
2. Fågelinfluensa och fjäderfäns utevistelse
3. Köp och försäljning av djur
4. Anskaffning av konventionellt uppfödda unga fjäderfä
5. Konventionellt producerade proteinfoder vid utfodring av svin och fjäderfä
6. Användning av konventionell melass vid utfodring av ekologiska idisslare
7. Krav på fönsteryta i produktionsbyggnader
8. Kontrollera att fodret är lämpligt för ekoproduktion
9. Spara produktdeklarationen med tanke på granskningar
10. Läkemedelsbokföring
11. Ekologisk biskötsel
12. Vid granskningarna år 2015 läggs tyngdpunkten vid kontroll av djurstallens utrymmeskrav

Bilaga. Bedömning av riskkällors risknivå

I pdf-versionen av odlarbrevet kan du öppna länkarna i texten:

<http://www.evira.fi/portal/se/om+evira/sakenheter/ekologisk+produktion/aktuellt/>

Kontrollavdelningen

Datum

Dnr

Enheten för import-, export- och ekokontroll/Ekosektionen

30.3.2015

2234/0405/2015

ALLMÄNT OM KONTROLLEN AV EKOLOGISK PRODUKTION 2015

1. Förberedelse inför ekokontrollen

Ekokontroller på gårdarna utförs under hela kalenderåret och en avsevärd del av kontrollerna sker utanför växtperioden. För att marknadsföra produkterna som ekologiskt producerade krävs inte att kontrollen för innevarande år är utförd, utan jordbrukaren ska använda det senaste ekointyget vid marknadsföringen av produkterna. I ekointyget har dess giltighetstid antecknats.

För kontrollen ska du försäkra dig om att de handlingar som behövs är uppdaterade och finns tillgängliga:

- Ekoplaner (växtproduktion och djurproduktion). Ekoplanen för växtproduktion innehåller bl.a. uppdaterade växtföljds-, gödslings- och växtskyddsplaner samt skifteskartor. För husdjursproduktionens del ska man se till att planen är tillräckligt detaljerad och innehåller bl.a. eventuella undantagslösningar.
- En kopia av stödansökans jordbruksskiftesblankett 102B eller registreringsmeddelandet
- Lagerbokföringen med tillhörande balanser och skiftesvisa anteckningar
- Aktuella djurförteckningar
- Verifikat över produktionsinsatser och produkter som inkommit till och avsänts från gården, särskilt:
 - inköpsverifikat och garantibevis som påvisar förökningsmaterialets ursprung
 - varuleverantörernas ekointyg
 - följedokument och överensstämmelseförsäkran för mottagna produkter
 - ekointyg och överensstämmelseförsäkran i fråga om köpta/sålda djur
- i synnerhet ska jordbrukaren försäkra sig om att de skattebokföringsverifikat som är av betydelse för ekokontrollerna finns tillgängliga vid kontrollen
- Eventuella avtal och tillstånd såsom:
 - avtal om överlåtelse av stallgödsel och utredningar om att den införskaffade stallgödseln kommer från extensiv produktion
 - arrende/hyres- och underentreprenadavtal
 - tillstånd att använda konventionellt förökningsmaterial och andra tillstånd som gäller den enskilda aktören
 - tillstånd som gäller djurproduktionen

Evira påminner om att aktören inte kan säga nej till en kontroll och inte heller välja inspektör. Kontrolltidpunkten kan flyttas till exempel på grund av sjukdomsfall, men jobb på annan ort är ingen grund för att ändra kontrolltidpunkten. För en kontroll som inte har kunnat utföras på grund av aktören, eller som aktören annullerar mindre än 48 h före den avtalade tidpunkten, uppbärs en avgift om 113,50 euro.

2. Utnyttja kunskapen om riskerna vid planeringen, genomförandet och kontrollen av ekoproduktionen

År 2014 tog man i bruk ett nytt formulär för kontrollen över produktionen av ekologiska grödor, med vilket inspektören planerar granskningen med fokus på de risker som är betydelsefulla med tanke på ekokontrollen. Inspektören bedömer den enskilda riskkällan som antingen normal (risknivå 2), mindre än normal (risknivå 1) eller större än normal (risknivå 3). Till exempel stora produktionsmängder eller ekoprodukter som säljs direkt till konsumenten utgör i princip en större risk än till exempel gröngödsling eller kontraktproduktion.

Nu har Evira ändrat formulären så att inspektören förutom att han bedömer risknivåerna också räknar ut gårdens sammanlagda risikoäng. Det sammanlagda poängtalet hjälper NTM-centralerna att inrikta sina lagstadgade extraordinära granskningar på basis av riskerna.

Kontrollavdelningen

Datum

Dnr

Enheten för import-, export- och ekokontroll/Ekosektionen

30.3.2015

2234/0405/2015

Du kan kontrollera risknivåerna för de enskilda riskkällorna på din gård med hjälp av de tabeller som ingår som bilaga till detta brev. Utnyttja kunskapen om riskerna vid planeringen, genomförandet och kontrollen av ekoproduktionen

3. Villkoren för ekoproduktion på webben

De centrala minimikraven för ekologisk jordbruksproduktion, anvisningar för tillämpningen och Eviras tolkningar ingår i Eviras guider:

- Ekologisk produktion 1 – Allmänna villkor och villkor för växtproduktion
- Ekologisk produktion 2 – Villkor för djurproduktion
- Ekologisk produktion 3 – Villkor för livsmedelsproduktion
- Ekologisk produktion 4 – Villkor för biskötsel

Guiden Ekologisk produktion 1 ges ut i en ny femte upplaga i slutet av april. Innehållet uppdateras enligt ny finsk lagstiftning och EU:s förordningar samt med de anvisningar som ingått i odlarbreven från åren 2013-2015.

Guiden Ekologisk produktion 2 har utgetts i en ny, sjätte upplaga.

Guiderna kan laddas ner på webbadressen: Evira > Sakenheter > Ekologisk produktion > [Blanketter och anvisningar](#).

4. Ekointyg för dig själv och varuleverantören fås nu från webben

På Eviras webbplats finns en tjänst där alla får fram information om gällande ekointyg: Evira > Sakhelheter > Ekologisk produktion > [Söktjänsten](#). Söktjänstens information kan också användas som hjälp vid kontrollen av varuleverantörens ekointyg. Informationen på det ekointyg du får fram via söktjänsten är samma som på det intyg som NTM-centralen skickat till jordbrukaren, bara tillsynsmyndighetens underskrift och stämpel saknas.

Gör så här: Beskriv i din ekoplan hur du granskar dina varuleverantörers ekointyg (t.ex. en gång per år eller före varje leverans). Ladda ner varuleverantörens ekointyg från nätet med de intervall som du angett i planen, skriv ut intyget som verifikat och anteckna på intyget att du kontrollerat det (namn och datum).

NTM-centralen utfärdar ett ekointyg över varje ekoinspektion som utförts, och ett intyg som utfärdats föregående år i vanligen i kraft till slutet av följande kalenderår. Det kan du alltså använda om du inte ännu fått ett intyg som baserar sig på en granskning som gjorts i år.

5. Nya krav leder till högre kontrollavgifter

Avgifterna för ekokontrollen har ändrats från och med den 1 januari 2015. Prislistan finns på Eviras webbadress Evira > Sakhelheter > Ekologisk produktion > Ekokontroll > [Prislista](#). Kontrollavgifterna höjdes med i medeltal ca 10 procent.

Den största orsaken till prisförhöjningen är den EU-lagstiftning som trädde i kraft i fjol, där det föreskrivs att kontrollorganen ska ta ett betydande antal prov för att avslöja produktionsmetoder som är förbjudna i ekoproduktion och upptäcka rester av förbjudna ämnen i ekoprodukter. Hittills har provtagningen gjorts sällan och främst på basis av misstanke. Det antal prov som nu ska tas ska motsvara minst fem procent av det antal jordbrukare som NTM-centralen kontrollerar.

Proven tas av NTM-centralens personal och av Evira bemyndigade inspektörer enligt en plan som Evira uppgjort. De prov som enligt planen ska tas, tas vanligen inte i samband med ekokontroller, utan vid separata besök och med specialinstrument. Det tas också prov vid mottag-

Kontrollavdelningen

Datum

Dnr

Enheten för import-, export- och ekokontroll/Ekosektionen

30.3.2015

2234/0405/2015

ningsställena för ekospannmål där man har utrustning för automatisk provtagning. Ekodlaren får uppgifter om provresultaten gratis.

6. Rättelse yrkas hos NTM-centralen, besvär anförs hos förvaltningsdomstolen

Med NTM-centralens beslut följer alltid anvisning om rättelseyrkande eller ändringssökande. Möjligheterna att yrka på rättelse eller överklaga avgöranden och beslut som gäller ekokontroll är i korthet följande:

Rättelseyrkande

Om du är missnöjd med NTM-centralens beslut gällande ditt ekointyg ska du yrka på rättelse hos den NTM-central som fattat beslutet. Först det beslut på ditt rättelseyrkande som NTM-centralen avgett kan överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen. Andra beslut av NTM-centralen än sådana som gäller ekointyg kan överklagas direkt genom besvär hos förvaltningsdomstolen.

Ändringssökande

Om du är missnöjd med ett beslut på yrkande om rättelse som NTM-centralen fattat eller om du är missnöjd med något annat beslut som NTM-centralen fattat med stöd av den nya lagen om ekokontroll eller med stöd av EU:s lagstiftning om ekoövervakning kan du överklaga det genom besvär hos förvaltningsdomstolen.

Exempel

- NTM-centralens beslut om godkännande för anslutning till ekokontrollen
- NTM-centralens beslut om tillstånd att använda konventionellt utsäde
- NTM-centralens beslut om marknadsförbud för en ekoprodukt

Obs! Förvaltningsdomstolarna ersätter från och med den 1 januari 2014 besvärsnämnden för landsbygdsnäringsarna som besvärorgan.

Självrättelse av sak- och skrivfel

Kom ändå ihåg att sak- och skrivfel i första hand bör korrigeras genom självrättelseförfarande. Rättelsen kan göras på ditt eller NTM-centralens initiativ. Självrättelse kan tillämpas på vilket som helst av NTM-centralens beslut.

7. Ny finsk lag om ekokontroll i kraft den 1 maj 2015

Riksdagen godkände 17.2.2015 en lag [294/2015](#) om tillsyn över ekologisk produktion. Lagens syfte är att på nationell nivå sätta i kraft rådets förordning om ekologisk produktion och märkning av ekologiskt producerade produkter och de EU-bestämmelser som utfärdats med stöd av dem. Lagens innehåll motsvarar till största delen de nationella bestämmelser som nu är i kraft, och som reglerar övervakningssystemet, de behöriga myndigheterna ooch kontrolluppgifterna. Lagen träder i kraft den 1 maj 2105 tillika med den genomförandeförordning som jord- och skogsbruksministeriet utfärdar med stöd av lagen. Som förhandsuppgift informerar Evira om vissa saker som kommer att ha betydelse för ekoproducenterna redan under produktionsperioden 2015:

Separat beslut om kontrollen endast om produktionsvillkoren inte uppfylls

NTM-centralen ger liksom hittills efter ekokontrollen ekodlaren ett ekointyg, som odlaren kan använda för att visa att han uppfyller kraven för ekologisk odling. I fortsättningen fastslår NTM-centralen ett separat beslut om kontrollen endast ifall de föreskrivna kraven inte uppfylls.

Endast tillsynsmyndigheten kan utföra ekokontroll på områden som omfattas av hemfrid

I samband med ekokontrollerna år 2015 utreder ekoinspektören om ekogården har verksamhet i utrymmen som omfattas av hemfrid. Enligt den nya lagen får kontroll i utrymmen som används för permanent boende och följaktligen omfattas av hemfrid endast utföras av tillsynsmyndighet-

Kontrollavdelningen

Datum

Dnr

Enheten för import-, export- och ekokontroll/Ekosektionen

30.3.2015

2234/0405/2015

en, t.ex. av NTM-centralens tjänstemän. Eftersom de bemyndigade ekoinspektörerna i regel inte är tjänsteinnehavare hos NTM-centralen kan de i fortsättningen inte inspektera behandling eller tillredning av ekoprodukter, bl.a. förpackning och etikettering, som sker i exempelvis gårdens kök. Den nya begränsningen gäller inte t.ex. granskning av handlingar som ingår i ekokontrollen, och som på odlarens egen begäran utförs i hans egen bostad: Ett alternativ är ju att handlingarna inspekteras på ett ställe som inte omfattas av hemfriden.

8. Kontaktuppgifterna till NTM-centralernas och Eviras sakkunniga inom eko-produktion

Ytterligare information och till exempel de modellblanketter som nämns i detta brev får du av ekokontrollens sakkunniga vid NTM-centralerna och Evira.

Handlingar kan också skickas med e-post

Handlingar och tillståndsansökningar kan också skickas elektroniskt till NTM-centralerna och Evira. Adressen till alla NTM-centralers registratur är likadan, dvs. till exempel: registratur.nyland@ely-centralen.fi. Eviras registratur har adressen kirjaamo@evira.fi

NTM-centralernas e-postadresser har formen förnamn.efternamn@ely-keskus.fi och Eviras adresser har formen förnamn.efternamn@evira.fi.

NTM-central	Adress	Kontaktperson	Telefon
Nyland	PB 36, 00521 Helsingfors	Virpi Aspelin-Nieminen	029 502 1039
Egentliga Finland,	PB 236, 20101 Åbo	Erkki Aro	029 502 2547
		Eila Strang	029 502 2667
Satakunta	PL 266, 28101 Björneborg	Riikka Perttu-Koski	029 502 2073
Tavastland	PB 131, 13100 Tavastehus	Merja Kohvakka	029 502 5061
Birkaland	PB467, 33101 Tammerfors	Marika Arrajoki-Alanen	029 503 6040
Sydöstra Finland	PB 1041, 45101. Kouvola	Kristiina Seppälä	029 502 9086
Södra Savolax	PB 164, 50101 StMichel	Marja Pulkkinen	029 502 4073
Norra Savolax	PB 2000, 70101. Kuopio	Minna Mustonen	029 502 6602
Norra Karelen	PB 69, 80101 Joensuu	Merja Ignatius	029 502 6054
Mellersta Finland	PB 44, 40101 Jyväskylä	Riitta Laitinen	029 502 4569
Södra Österbotten	PB 156, 60101 Seinäjoki	Harri Väisänen	029 502 7639
Österbotten	PB 131, 65101 Vasa	Frank Norrén	029 502 8601
Österbotten, betjäningsspunkten i Karleby	PB 240, 67101 Karleby	Lars Björkgård	029 502 8540
Norra Österbotten	PB 86, 90101. Uleåborg	Johanna Honkanen	029 503 8058
Kajanaland	PB 115, 87101 Kajana	Jukka Kivioja	029 502 3553
Lappland	PB 8060, 96201 Rovaniemi	Juha Harri	029 503 7326

Kontaktuppgifter till Eviras sakkunniga inom ekoproduktion:

överinspektör, sektionschef Beata Meinander, tfn 029 530 5044
överinspektör Merja Manninen, djurproduktion, tfn 029 530 5393
överinspektör Sampsa Heinonen, växtproduktion, tfn 029 530 4025
överinspektör Tiina O'Toole, foder, tfn 029 530 5228
inspektör Leena Kankaanpää, förökningsmaterial, tfn 029 530 5391
överinspektör Teija Lindén, livsmedel, tfn 029 530 4133

Kontrollavdelningen

Datum

Dnr

Enheten för import-, export- och ekokontroll/Ekosektionen

30.3.2015

2234/0405/2015

AKTUELLT OM KONTROLLEN AV PRODUKTION AV EKOLOGISKA GRÖDOR

1. Register över ekologiskt producerat förökningsmaterial och tillstånd att använda konventionellt förökningsmaterial

Otillåten användning av konventionellt utsäde var orsaken till inemot 55 procent av de marknadsföringsförbud som utfärdades för ekoodlare år 2014. Det är därför skäl att påminna om att om det inte finns ekologiskt utsäde att tillgå behövs ett gällande tillstånd att använda konventionellt utsäde. Tillståndet kan vara allmänt (Eviras tillstånd) eller odlarspecifikt (NTM-centralens tillstånd).

Register över ekologiskt producerat förökningsmaterial

Registret över ekologiskt producerat förökningsmaterial upptar de partier av ekologiskt utsäde och ekologiskt plantmaterial som finns på marknaden. Registeruppgifterna bygger på fröpackeriernas och fröhandlarnas egna anmälningar och finns att få på webbadressen: Evira > Sakheter > > Ekologisk produktion > Växter > [Frön och plantor](#).

Eviras beslut om rätten att använda konventionellt producerat förökningsmaterial

De arter för vilka det inte finns ekologiskt förökningsmaterial att tillgå har antecknats i Eviras allmänna tillstånd för användning av konventionellt producerat förökningsmaterial. När du anskaffar konventionellt producerat utsäde eller -plantor bör du kunna verifiera anskaffningstidpunkten med t.ex. en orderbekräftelse, forsedel eller faktura. Skiftesvisa anteckningar och lagerbokföring kan användas som verifierat gällande egenproducerat förökningsmaterial.

De arter som omfattas av Eviras allmänna tillstånd den 15 april 2015 stryks inte från registret över ekologiskt förökningsmaterial under perioden 1.4.- 30.5.2015, även om nya arter skulle läggas till i registret under perioden.

Evira har lagt märke till att de anvisningar Evira utfärdat med stöd av lagstiftningens krav har tillämpats på ett oenhetligt sätt i fråga om överårigt utsäde som omfattas av det allmänna tillståndet. Därför har kapitel 19.3 Allmänt tillstånd i produktionsvillkoren kompletterats med följande text som ska tillämpas från och med början av växtperioden 2016:

Användning av överårigt utsäde på basis av allmänt tillstånd

Det allmänna tillståndet gäller endast förökningsmaterial för den kommande växtperioden. Om ett parti inte används eller om det blir överårigt, eller om det avsiktligt skaffats med tanke även på senare användning, ska det finnas ett nytt allmänt eller odlarspecifikt tillstånd för att partiet ska få användas. Ett överårigt utsädesparti får tillstånd att användas som förökningsmaterial om växtarten eller -sorten har omfattats av allmänt tillstånd under minst en period under tiden 1.10.-15.4 I annat fall krävs odlarspecifikt tillstånd för användningen. Anskaffningstidpunkten kan verifieras med hjälp av gamla köpverifikat och med lagerbokföring.

Exempel: *En odlare köper en mängd timotejfrö som omfattas av ett gällande allmänt tillstånd. Partiet är så stort att det räcker både för växtperioden 2016 och för växtperioden 2017. Odlaren kan ändå inte automatiskt under växtperioden 2017 använda överstoden av det timotejfrö han köpt på basis av allmänt tillstånd år 2016. Tillåten användning förutsätter att han minst en gång under perioden 1.10.2016-15.4.2017 har haft ett gällande allmänt tillstånd av Evira för att använda timotejutsädet, eller att han sökt och beviljats ett odlarspecifikt tillstånd för utsäde av NTM-centralen.*

Odlarspecifikt undantagstillstånd att använda konventionellt förökningsmaterial

NTM-centralen kan bevilja tillstånd till enskilda aktörer för en vegetationsperiod i gången, förutsatt att:

Kontrollavdelningen

Datum

Dnr

Enheten för import-, export- och ekokontroll/Ekosektionen

30.3.2015

2234/0405/2015

1. registret över ekologiskt producerat förökningsmaterial inte upptar någon sort alls av den växtart som odlaren avser att odla, eller
2. ingen säljare kan leverera förökningsmaterialet före sådd eller plantering trots att odlaren lämnat in sin beställning i god tid, eller
3. sorterna i registret över ekologiskt producerat förökningsmaterial av grundad orsak (bl.a. odlingstekniska eller ekonomiska skäl, kontraktsodling, risk för växtsjukdomar eller skadedjur) inte lämpar sig för ekoodling eller
4. det konventionellt producerade förökningsmaterialet används till forskningsändamål eller skyddsodling av vissa sorter.

För att påvisa att inte en enda marknadsförare förmår leverera ekologiskt producerat förökningsmaterial måste det i ansökan meddelas när beställningen är gjord och vilka leverantörer som fått förfrågan om sorten. Eviras tolkning är att skälig bakre gräns för anskaffning av utsäde för åkerväxter som sås på våren är den 15 april. Det betyder att det inte finns någon orsak att skjuta upp anhållan om tillstånd att använda konventionellt utsäde över den tidpunkten. Ansökan om undantagstillstånd ska normalt sökas före den 1 maj, men sådd är tillåten först när tillståndet har beviljats.

Det beviljade tillståndet är i kraft från det datum då ansökan inkommit till NTM-centralen. Tillståndet är emellertid i kraft redan från anskaffningsdatum om tidpunkten kan verifieras med ett åtföljande dokument, t.ex. med kopia av beställningsbekräftelse eller räkning, som är daterad senast två veckor innan ansökan inkom till NTM-centralen. NTM-centralen strävar efter att behandla ansökan inom två veckor.

Närmare information om förutsättningarna för beviljande av tillstånd, ansökningsanvisningar och blanketter för ansökan ingår i guiden Ekologisk produktion 1: Allmänna villkor och villkor för växtproduktion samt på Eviras webbplats: Evira > Sakenheter > Ekologisk produktion > Blanketter och anvisningar > [Tillståndsansökningar](#). Också spalten Frågor och svar ger svar på de vanligaste frågorna om ekologiskt förökningsmaterial: Evira > Sakenheter > Ekologisk produktion > Frågor och svar > [Växter](#).

Användning av kemiskt betat stamutsäde kräver alltid tillstånd

I ekologisk odling krävs alltid tillstånd av NTM-centralen för kemisk betning av utsäde, och tillstånd beviljas endast för stamutsäde som används för produktion av ekologiskt förökningsmaterial.

Undantag beviljas inte för odlingsplantor av jordgubbe, vinbär eller äppel

När det gäller plantmaterial av fleråriga växter ska man komma ihåg att NTM-centralens möjlighet att bevilja odlarspecifikt tillstånd och Eviras möjlighet att besluta om allmänt tillstånd för användning av konventionellt producerat förökningsmaterial inskränker sig till vegetativt förökningsmaterial och produktion av nytt förökningsmaterial.

Vegetativt förökningsmaterial är t.ex. jordgubbsrevor. Man kan få tillstånd för att använda sådana om lämpligt ekologiskt förökningsmaterial (jordgubbsfrö, -plantor eller revor) inte finns att tillgå enligt Eviras register över förökningsmaterial. Man kan t.ex. få tillstånd att använda moderplantor av jordgubbar för exempelvis produktion av revor. Däremot kan man inte få tillstånd för användning av odlingsplantor/skördebärande plantor (t.ex. klumplantor av jordgubbe).

2. Skyddszoner och naturvårdsåkrar på ekogårdar

Den nya stödperioden har fört med sig nya stödformer och ändringar i stöd villkoren för de tidigare stödformerna. Evira utgår i sina anvisningar för ekoproduktion från att inte tillämpa sådana tolkningar av EU:s lagstiftning om ekoproduktion som utan vägande skäl hindrar eller försvårar att stöd villkoren iakttas. När detta skrivs känner man redan till de planerade villkoren för gröngödslingsåren, skyddszonerna och naturvårdsåkrarna. Ändringarna har införts i anvisningen om ekologisk produktion i kapitel 14. *Markvård och växtföljd* och ändringarna kan tillämpas genast:

Kontrollavdelningen

Datum

Dnr

Enheten för import-, export- och ekokontroll/Ekosektionen

30.3.2015

2234/0405/2015

Skörden av grüngödslingsvallar i en växtföljd godkänns för gödsling av skiftet högst tre år i följd.

Vall utanför växtföljden

Till en ekologisk produktionsenhet kan höra jordbruksskiften där det växer vallväxter, där man inte tillämpar kravet på att baljväxter ingår i minst 30 % av växtföljden. Sådana vallar kallas för vallar utanför växtföljden. De kan bestå av t.ex. naturvårdsåkrar eller skyddszoner. Vallar utanför växtföljden ska definieras och beskrivas i ekoplanen. Man ska i synnerhet beskriva hur man förbättrar eller underhåller skiftets bördighet med systematiska skötselåtgärder. Skötselåtgärderna kan t.ex. hänföra sig till vallens användningsändamål på basis av olika stödförbindelser (t.ex. skyddszon). Typiska insatser och skötselåtgärder som ska beskrivas är t.ex. skördens användning, vallputsning och nyetablering av bestånd samt tidpunkterna för åtgärderna. En ekoproduktionsenhet kan samtidigt både ha vallar som ingår i växtföljden och vallar utanför växtföljden (t.ex. naturvårdsåker).

3. Webbförteckningar över produktionsinsatser som lämpar sig för ekoproduktion

Utöver registret över ekologiskt förökningsmaterial förs en förteckning över produktionsinsatser som lämpar sig för ekoproduktion på Eviras webbplats:

- Gödsselfabrikat: Evira > Sakhelheter > > Ekologisk produktion > Växter > [Gödsling](#).
- Växtskyddsmedel: Evira > Sakhelheter > > Ekologisk produktion > Växter > [Växtskydd](#).

Förteckningarna är nödvändigtvis inte heltäckande, utan också andra produkter som uppfyller villkoren får användas.

4. Vid kontrollen år 2015 fokuserar man på handeln med ekofoder mellan gårdar

Inom växtproduktionen ligger tyngdpunkten vid produktionskontrollerna år 2015 vid att övervaka foderhandeln mellan gårdarna. Utredningen sker bland annat genom att spåra sålda produktpartier med hjälp av försäljningsverifikat, lagerbokföring och skiftesbokföring.

Om gården inte har sålt exempelvis fodersäd åt en annan ekogård spårar man också andra ekoprodukter som sålts.

5. Spannmålspasset kan ersätta överensstämmelseförsäkran och följedokumentet

Spannmålspasset är spannmålsbranschens gemensamma följbrev som används för att överföra uppgifter när ett spannmålsparti säljs och levereras från gården till mottagarens lager. Det nya spannmålspasset kan ersätta överensstämmelseförsäkran och följbreven också i handeln med ekospannmål. Spannmålspasset innehåller alla uppgifter som enligt ekolagstiftningen krävs när ekoprodukter transporteras oförpackade eller i oförslutna behållare mellan två aktörer som hör till ekokontrollen.

Fyll i de punkter på spannmålspassformuläret där det frågas efter produktes produktionskedje (konventionell, omläggningsskede eller ekologisk), tillsynsmyndighetens signum (t.ex. FI-EKO-101) samt partiets identifikation (som gör det möjligt att spåra partiet i säljarens bokföring). Den som köper ekospannmål ska förutom ekopasset också kontrollera säljarens ekointyg. Närmare anvisningar om spannmålspassets användning i allmänhet finns på webbadressen: <http://www.vyr.fi/www/fi/viljapassi>. Fråga ändå köparen om eventuella närmare förfaranden och eventuella specialkrav.

Förutom för yrkesmässig försäljning lämpar sig spannmålspasset också för exempelvis handel med fodersäd mellan ekogårdar. Det kan dessutom användas vid leverans av t.ex. olje- och baljväxter.

Kontrollavdelningen

Datum

Dnr

Enheten för import-, export- och ekokontroll/Ekosektionen

30.3.2015

2234/0405/2015

AKTUELLT OM KONTROLLEN AV EKOLOGISK DJURPRODUKTION

1. Foder för ekohusdjur kan kompletteras med organiskt selen

Jord- och skogsbruksministeriet beslöt den 25 november 2014 att foder för ekologiska husdjur får berikas med organiskt selen (selenometionin). Beslutet grundar sig på den nationella lagsiftningen om djurs välbefinnande.

JSM:s meddelande:

http://www.mmm.fi/sv/index/amnesomraden/pressmeddelanden/141125_seleeni_sv.html

Ekologiska husdjursgårdar har tidigare kunnat använda oorganiska selenföreningar som natriumselenit och natriumselenat. Tack vare ministeriets beslut kan man nu också använda organiskt selen för utfodring av ekohusdjur. Foderföretag som tillverkar eller saluför foderblandningar för ekogårdar kan tillsätta organiskt selen till de ekologiska fodren. Vid användningen av selen ska de tillåtna maximidoserna iakttas.

2. Fågelinfluensa och fjäderfäns utevistelse

På grund av risken för fågelinfluensa ska fjäderfä hållas antingen inomhus eller också ska deras rastgård skyddas helt och hållet till exempel med ett tillräckligt finmaskigt nät under perioden 1.3 - 31.5. Av den orsaken börjar kravet på utevistelse för fjäderfä på ekogårdar tillämpas först 1.6.2015. Om aktören vill inleda fjäderfäns utevistelse före början av juni måste han eller hon göra en anmälan om hållandet av fjäderfä utomhus till den lokala kommunalveterinären.

3. Köp och försäljning av djur

Vid köp eller försäljning av ekodjur måste man försäkra sig om att djuren alltid åtföljs av ett gällande ekointyg och överensstämmelseförsäkran. Ekointyget anger att aktören hör till ekokontrollen och med överensstämmelseförsäkran bevisar aktören att djuret är ekodugligt.

Ett djur som sålts kan vara antingen ekologiskt eller konventionellt, men i motsats till ekologiska växtprodukter det kan inte vara i omläggningsskedet. Särskilt om man köper nötkreatur till en ekogård ska man se till att djuret uppfyller produktionskraven för ekoproduktion.

När en ekomjölkgård säljer en mjölkko ska man utreda om djuret är ekologiskt eller om det ännu är i omläggningsstadiet, då det ska säljas som ett konventionellt uppfött djur. Ett djur som redan länge producerat ekomjolk kan ännu vara i omläggningsskedet.

Exempel: Mansikki föddes den 10 mars 2011 på en gård som på den tiden inte omfattades av ekokontroll för djurskötselns del. Gårdens åkrar har ändå omfattats av ekokontroll redan från år 2005. Gården anslöt sin djurproduktion till ekokontrollen 25.4.2014. Mansikki har producerat ekomjolk på gården från 25.4.2014, men kan säljas som ekologisk ko först 11.9.2023.

En ekogård får inte köpa ett konventionellt djur som kalvat, utom om det är ett djur av lantras.

Om lämpliga ekologiskt producerade djur inte finns att köpa kan företagaren köpa konventionellt uppfödda djur för avel. Då kan man för ekologisk produktion årligen anskaffa hondjur som inte kalvat i enlighet med kapitel 4.2.4. i anvisningen för ekologisk produktion 2, villkor för animalieproduktion.

Kontrollavdelningen

Datum

Dnr

Enheten för import-, export- och ekokontroll/Ekosektionen

30.3.2015

2234/0405/2015

4. Anskaffning av konventionellt uppfödda unga fjäderfä

Undantaget som gäller konventionella unghöns som är yngre än 18 veckor fortgår fram till 31.12.2017.

5. Konventionellt producerade proteinfoder vid utfodring av svin och fjäderfä

Fram till utgången av 2017 är det möjligt att i begränsad utsträckning (5 %) använda annat än ekologiskt producerat proteinfoder vid utfodringen av svin och fjäderfä.

6. Användning av konventionell melass vid utfodring av ekologiska idisslare

Konventionellt producerad melass kan användas vid framställningen av foder som lämpar sig för ekologisk produktion och ges till ekologiska idisslare, om ekologiska alternativ inte finns att tillgå. Användningen av konventionell melass har begränsats till industriell tillverkning av ekofoder, i andra fall är användningen förbjuden (t.ex. gårdsblandningar, blandfoder, energitillskott efter kalvning). Användningen av konventionell melass har på en ekologisk gård begränsats till högst 1 % av den årliga (en 12-månadersperiod) foderstaten. Foderstaten beräknas per djurslag utifrån torrsubstansen i foder av jordbruksursprung.

Ekologiskt producerad melass får användas utan begränsning i foder för ekologiska idisslare.

7. Krav på fönsteryta i produktionsbyggnader

I genomförandeförordningen föreskrivs att "Byggnaden skall ha god naturlig ventilation och mycket dagsljus". Eviras tolkning av detta ändrades i februari 2015 så, att dagsljuset inte behöver komma in enbart via fönster. Om byggnadens fönster eller ljusöppningar är placerade i väggarna rekommenderas att deras yta motsvarar ca 5 % av golvytan för att de ska kunna anses släppa in tillräckligt mycket dagsljus. Om jämnt dagsljus kommer in via byggnadens tak kan man godkänna en mindre procentandel.

8. Kontrollera att fodret är lämpligt för ekoproduktion

På fodrens förpackningspåskrifter anges om fodret är lämpligt för ekoproduktion. Foder som är lämpligt för ekoproduktion kan vara märkt med följande märkning: "Kan användas i ekologisk produktion enligt förordning (EEG) Nr 834/2007 och 889/2008." För ekologiskt foder som är avsett för produktionsdjur kan man använda beteckningen "ekologisk" och tillverkaren kan om han vill använda EU:s ekologo, eurolövet. Mera info: Evira > Sakenheter > Ekologisk produktion > Blanketter och anvisningar > [Anvisning för ekologisk produktion 7. Foder](#)

I fråga om tillsatsmedel som t.ex. ensileringsmedel anges att produkten är lämplig för ekoproduktion med texten: "Kan användas i ekologisk produktion enligt förordning (EEG) Nr 834/2007 och 889/2008."

I ekologisk produktion får endast användas fodertillsatser som anges i bilaga IV till Kommissionens förordning (EG) nr 889/2008 och förordningen om ändring (EU) nr 505/2012. Om man utgående från etiketten på fodret inte kan vara säker på att fodret är lämpligt för ekoproduktion kan man fråga om det direkt av tillverkaren eller marknadsföraren.

9. Spara produktdeklarationen med tanke på granskningar

Spara produktdeklarationen för alla köpta foder (t.ex. mineraler, vitaminer, tillskottsfoder, egen-vårdsprodukter), ensileringsmedel och rengörings- och desinficeringsmedel för produktionslokaler med tanke på granskning. När du har produktdeklarationerna till hands att visa upp för inspektören går granskningen snabbare. Om du inte kan lösgöra produktdeklarationen från förpackningen kan du ofta skriva ut motsvarande etikett från nätet eller ta ett foto av produktdeklarationen.

Kontrollavdelningen

Datum

Dnr

Enheten för import-, export- och ekokontroll/Ekosektionen

30.3.2015

2234/0405/2015

Det lönar sig att noga läsa igenom ekoplanen (planen för djurens skötsel) före inspektionen och göra de uppdateringar som behövs.

10. Läkemedelsbokföring

Man ska föra bok över läkemedelsbehandlingen av djuren. Av bokföringen ska framgå läkemedlens förvaringsplats, läkemedel som köpts till gården och getts åt djuren: djur/djurgrupp, sjukdom, behandlingsdag, behandlingstid, behandlingsgång, läkemedelspreparat eller -ämne, karenstid i ekologisk produktion samt vem som sålt läkemedlet. Vid inspektionstillfället ska gårdens läkemedelsbokföring kunna läggas fram. Djur eller djurgrupper som behandlas ska tydligt kunna identifieras under karenstiden.

Om djur inte behandlats med läkemedel ska också detta antecknas i läkemedelsbokföringen.

11. Ekologisk biskötsel

Enligt jord- och skogsbruksministeriets förordning som träder i kraft 1.5.2015 får biskötsel inte utövas på områden som ligger på mindre avstånd än **tre** kilometer från ett sockerbruk, en avfallsplats, avfallsförbränningsanläggning eller vägar med en trafiktäthet som i genomsnitt överstiger 6000 fordon per dygn.

Om det är uppenbart att biskötselprodukterna förorenas eller binas hälsa försämras, kan NTM -centralen bestämma att tre kilometers minimiavstånd ska iakttas också i förhållande till andra föroreningskällor, t.ex. industrianläggningar och bangårdar.

12. Övervakningens tyngdpunkt år 2015 är att se till att kraven på golvyta i djurstall uppfylls

Tyngdpunkten vid övervakningen av djurproduktion vid kontrollerna år 2015 är att granska att kraven på golvyta i djurstall uppfylls. Det tar man reda på genom att fråga när djurstallen senast mätts, om djurantalet ändrats sedan senaste mätning och om det gjorts ändringar på byggnaden. Med tanke på den här kontrollen är det bra att för förhand ta fram byggnadernas ritningar och andra uppgifter som ska visas åt inspektören.

Tyngdpunkten i övervakningen av ekologisk biskötsel är anskaffningen och användningen av ekologiskt socker.

Kontrollavdelningen

Datum

Dnr

Enheten för import-, export- och ekokontroll/Ekosektionen

30.3.2015

2234/0405/2015

BILAGA
Bedömning av risknivån enligt riskkälla

Bedöm vilken av de tre alternativa beskrivningarna av riskkällan som bäst motsvarar situationen på din egen gård för tillfället.

Ur ekokontrollens synvinkel är **Risiknivå 2** normal risk. Risknivå 1 beskriver en risk som är mindre än normalt och risknivå 3 risk som är större än normalt. De enskilda riskkällorna bildar ur ekokontrollens synpunkt större helheter, **riskområden**. Riskområdena är **produkternas marknadsföring, produktionens omfattning, produktionens komplexitet** samt tidigare års **avvikelser** (skriftliga anmärkningar, uppmaningar att rätta till missförhållanden och marknadsföringsförbud) på gårdem.

Bedömning av risknivån: Växtodlingsgårdar

Riskområde	Riskkälla	Risiknivå 1	Risiknivå 2	Risiknivå 3
Produkternas marknadsföring	Växtodlingsprodukter som säljs som ekologiska	ingen försäljning eller endast ensilage eller hö	spannmål, bär, frukt, grönsaker	växthusprodukter, svamp
	Marknadsföringssätt	ej ekoförsäljning	förmedlare, förädlare, ekogård	minuthandel, direktförsäljning till konsumenter
Produktionens omfattning	Odlingsareal	under 20 ha	20-100 ha	över 100 ha
	Antal jordbruksskiften	1-9 skiften	10-40 skiften	över 40 skiften
Komplexitet	Växtodlingens karaktär	endast vall och gröngödsling	spannmål eller några slag av jordbruksgrödor	trädgårdsprodukter eller många slags jordbruksgrödor
	Skiftenas och produktionsbyggnadernas placering	alla nära gårdens driftscentrum (under 1 km)	alla under 5 km från gården	skiften också längre bort
	Omläggningsskede och parallell produktion	inga skiften under omläggning, inga produkter från omläggningsskede	skiften under omläggning och/eller produkter från omläggningsskede	permanent parallellodling
	produktionsinsatser utifrån används i ekoproduktionen	används inte	då och då	regelbundet, stor betydelse
	Hantering och användning av konventionella produkter på gården	inte regelbundet, inga betydande mängder	risk för förväxling: foder till vanliga konventionella husdjur	från gården säljs regelbundet också konventionella produkter med risk för förväxling
	Underleverans och entreprenadarbete	inget	enkelt: t.ex. lagring, torkning på granngården	mer komplicerat
	Mindre behandling av egna ekoprodukter	nej	mindre behandling, t.ex. torkning	märkning och/eller förpackning
	Ändringar av verksamheten och uppdatering av planer	nej	små	stora förändringar
Avvikelser	Avvikelser under de senaste tre kalenderåren	nej	minst en skriftlig anmärkning eller uppmaning att rätta till missförhållanden	minst ett marknadsföringsförbud
	Uppreppning av samma avvikelse under de senaste tre kalenderåren	nej	minst en partiell upprepning	ja

Kontrollavdelningen

Datum

Dnr

Enheten för import-, export- och ekokontroll/Ekosektionen

30.3.2015

2234/0405/2015

Bedömning av risknivån: Djurproduktion och biskötsel

Riskområde	Riskkälla	Riskenivå 1	Riskenivå 2	Riskenivå 3
Produktionens omfattning	Djurproduktionsenhetens storlek:	Liten aktör 0 -30 mjölkkor 0 -30 dikor 0-20 köttnöt 0-50 tackor 0-20 hongetter 0-50 suggor 0-3000 höns 0-4800 köttfjäderfä	Medelstor aktör 31 -60 mjölkkor 31 -60 dikor 21-50 köttnöt 51-150 tackor 21-50 hongetter 51-100 suggor 3001-6000 höns 4801-9600 köttfjäderfä	Stor aktör > 60 mjölkkor > 60 dikor > 50 köttnöt > 150 tackor >50 hongetter >100 suggor >6000 höns >9600 köttfjäderfä
	Djurproduktionsenhetens storlek: Biskötsel	Liten 0-20 bikupor	Medelstor 21 - 50 bikupor	Stor > 50 bikupor
	Utlagda funktioner	Inga funktioner utlagda	En del/tillfälligt utlagda funktioner	Många funktioner utlagda
Komplexitet	Produktionsinriktning	fårköttproduktion gethushållning dikoproduktion (inte uppfödning till slakt)	mjolkproduktion honungsproduktion nötköttproduktion	äggproduktion produktion av fjäderfäkött svinköttproduktion
	Livsmedelsberedning på gården (ex låggradig)	inget		ja
	Direktförsäljning från gården	inget		ja
	Underleverantörer	inget	En	flera än en
	Köpt foder	Helt självförsörjande (endast mineraler och vitaminer köps)	Tidvis köpt foder	Köpta foder nödvändiga för produktionen
	Ändringar av gårdens verksamhet	Inga större investeringar, eller klara framtidsplaner		Gården har gjort stora investeringar under de tre föregående åren, eller osäkra eller inga framtidsplaner.
	Parallell produktion	Konventionella och ekologiska djur: har inte		Konventionella och ekologiska djur: har
Funktionernas placering	Verksamheten i omedelbar närhet av ekocentrumet (inom 3 km radie)		Verksamhet inom ett stort område (över 3 km radie)	
Avvikelser	Avvikelser under de senaste tre kalenderåren	Inga anmärkningar eller marknadsföringsförbud under de tre föregående åren	En anmärkning eller ett marknadsföringsförbud under de tre föregående åren	Flera än en anmärkning eller flera än ett marknadsföringsförbud under de tre föregående åren